

KONSERNETS PENSJONSORDNINGER

Konsernets selskaper har etablert pensjonsordninger i samsvar med lokale lover. Ansatte i konsernets selskaper i Norge deltar i ytelsesbaserte eller innskuddsbaserte pensjonsordninger som tilfredsstiller krav til obligatorisk tjenestepensjon.

YTELSESBASERTE PENSJONSORDNINGER

Ytelsesbaserte pensjonsordninger gir de ansatte rett til bestemte fremtidige pensjonsytelser. Konsernets netto forpliktelse med hensyn på ytelsesbaserte pensjonsordninger er beregnet separat for hver pensjonsordning. Forpliktelsen er et estimat for fremtidige ytelser som ansatte har opptjent basert på antall opptjeningsår og lønnsnivået ved pensjonsalder. Ytelsene neddiskonteres til nåverdi og balanseført forpliktelse reduseres med virkelig verdi av pensjonsmidler for fondsbaserte pensjonsordninger. Endring i forutsetninger, medlemsbestand og avvik mellom estimert og faktisk lønnsøkning og avkastning på midler medfører aktuarielle gevinster og tap. Aktuarmessige gevinster og tap, samt gevinster og tap som følge av avkortning eller avslutning av pensjonsordninger innregnes umiddelbart i totalresultatet.

De ytelsesbaserte pensjonsordningene består av kollektive ordninger samt enkelte tilleggsordninger som blant annet omfatter ansatte med pensjonsgrunnlag over 12 G og AFP.

Innskuddsbaserte pensjonsordninger

Ved innskuddsbaserte pensjonsordninger begrenser konsernets forpliktelser seg til å innbetale spesifikke innskudd. Forpliktelser til å yte innskudd til innskuddsbaserte pensjonsordninger innregnes som kostnader i resultatregnskapet når de ansatte har ytt tjenester som gir dem rett til innskuddet.

Andre langsiktige ytelser som følge av tjeneste

Ferd har i tillegg til pensjonsordningene beskrevet over forpliktelser knyttet til fremtidige helseytelser for enkelte grupper av ansatte i USA.

ØKONOMISKE FORUTSETNINGER

Ferd har ytelsesordninger i flere land med varierende økonomiske forhold som vil påvirke forutsetningene som legges til grunn ved beregning av pensjonsforpliktelser. Fastsettelsen av parametre er tilpasset forhold i det enkelte land. Diskonteringsrenten fastsettes som et veid gjennomsnitt av avkastningen på balansedagen på minst AA-ratede selskapsobligasjoner, eller statsobligasjoner i de tilfeller hvor det ikke er noe marked for AA-ratede selskapsobligasjoner. Det er benyttet statsobligasjonsrenten for norske ordninger. I den grad obligasjonen ikke har samme forfalltid som forpliktelsen, justeres diskonteringsrenten. Som aktuarmessige forutsetninger for demografiske faktorer og avgang er vanlige benyttede forutsetninger innen forsikring lagt til grunn. Fremtidig dødelighet er basert på statistikk og dødelighetstabeller (K2013).

Økonomiske forutsetninger i norske selskaper per 31. desember

	2015	2014
Diskonteringsrente	1,90%	2,70%
Forventet lønnsvekst	2,50%	3,25%
Fremtidig forventet pensjonsregulering	1,75%	1,75%
Forventet regulering av G	2,25%	3,00%

Intervall for økonomiske forutsetninger i utenlandske selskaper per 31. desember

	2015	2014
Diskonteringsrente	0.75 - 4.08 %	1.10 - 4.52 %
Forventet lønnsvekst	0.00 - 1.00 %	0.00 - 3.75 %
Fremtidig forventet pensjonsregulering	0.00 - 1.75 %	0.00 - 1.75 %

PENSJONSFORPLIKTELSER**Avstemming av netto pensjonsforpliktelse mot balanse**

Beløp i NOK 1 000	2015	2014
Pensjonsforpliktelse for ytelsesbaserte pensjonsordninger	- 193 138	- 169 417
Pensjonsfordringer for ytelsesbaserte pensjonsordninger	25 370	17 391
Sum ytelsesbasert forpliktelse som er innregnet i konsernets balanse	- 167 768	- 152 026

YTELSESBASERTE PENSJONSORDNINGER**Spesifikasjon av innregnet forpliktelse**

Beløp i NOK 1 000	2015	2014
Nåverdi av ikke-fondsbaserte pensjonsforpliktelser	- 63 867	- 56 988
Nåverdi av helt eller delvis fondsbaserte pensjonsforpliktelser	- 599 766	- 556 128
Sum nåverdi av ytelsesbaserte pensjonsforpliktelser	- 663 634	- 613 116
Virkelig verdi av pensjonsmidler	495 865	461 090
Sum ytelsesbasert forpliktelse som er innregnet i konsernets balanse	- 167 768	- 152 026

Bevegelse i forpliktelse for ytelsesbaserte pensjonsordninger

Beløp i NOK 1 000	2015	2014
Forpliktelse for ytelsesbaserte pensjonsordninger per 1.1	613 116	669 253
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	10 533	17 655
Rentekostnad av pensjonsforpliktelsen	18 435	17 359
Demografiske estimatavvik på pensjonsforpliktelsen	- 17 783	3 214
Økonomiske estimatavvik på pensjonsforpliktelsen	5 626	70 510
Oppgjør pensjonsordninger	- 6	- 200 726
Avkorting av pensjonsordninger		- 15 612
Endring i pensjonsforpliktelsen ved kjøp/salg av datterselskap		9 167
Utbetalte ytelser	- 43 452	- 22 416
Arbeidsgiveravgift	- 396	73
Valutaeffekt av utenlandske pensjonsplaner	77 894	64 639
Forpliktelser for ytelsesbaserte pensjonsordninger per 31.12.	663 967	613 116

Forventet utbetaling av pensjonsforpliktelsene

Beløp i NOK 1 000	2015
Ytelsespensjon som forventes å forfalle år 1-5	209 334
Ytelsespensjon som forventes å forfalle år 6-10	207 846
Ytelsespensjon som forventes å forfalle år 11-20	235 890
Ytelsespensjon som forventes å forfalle år 21-30	10 898
Total ytelsespensjon til forfall	663 967

Bevegelse i virkelig verdi på pensjonsmidler for ytelsesbaserte pensjonsordninger

Beløp i NOK 1 000	2015	2014
Virkelig verdi på pensjonsmidler per 1.1.	461 090	532 085
Forventet avkastning på pensjonsmidler	13 584	13 317
Økonomiske estimatavvik på pensjonsmidlene	- 8 891	19 034
Bidrag fra arbeidsgiver	12 363	10 285
Administrasjonskostnader	- 1 270	- 1 604
Tilskudd fra ansatte	1 699	1 320
Økning i pensjonsmidler ved kjøp av datterselskaper		8 297
Oppgjør	- 2 829	- 154 268
Utbetalte ytelser	- 39 369	- 18 535
Valutaeffekt av utenlandske pensjonsplaner	59 489	51 159
Virkelig verdi på pensjonsmidler per 31.12.	495 865	461 090

Pensjonsmidler innbefatter følgende

Beløp i NOK 1 000	Hvorav aktivt marked:	2015	2014
		2015	2014
Egenkapitalinstrumenter	118 894	120 613	96 343
Statsobligasjoner	298 102	351 254	271 396
Bedriftsobligasjoner	5 257	6 475	58 276
Andre gjeldsinstrumenter, herunder strukturert gjeld	358	441	4 279
Eiendomsinvesteringer	1 333	11 328	24 102
Bankinnskudd	538	2 093	1 602
Andre eiendeler	2 099	3 661	5 092
Sum pensjonsmidler	426 581	495 865	461 090

Estimatavvik innregnet i totalresultat

Beløp i NOK 1 000	2015	2014
Årets estimatavvik på pensjonsforpliktelsen (ytelsesbaserte ordninger)	12 157	- 73 724
Årets estimatavvik på pensjonsmidler (ytelsesbaserte ordninger)	- 8 891	19 034
Skatteeffekt (se note 9)	- 988	2 098
Netto estimatavvik for ytelsesbaserte ordninger	2 278	- 52 592

PENSJONSKOSTNADER

Beløp i NOK 1 000	2015	2014
Ytelsesbaserte pensjonsordninger	17 893	- 28 071
Innskuddsbaserte pensjonsordninger	115 310	131 120
Sum pensjonskostnader inkludert i årets lønnskostnad	133 203	103 049

PENSJONSKOSTNADER YTELSESBASERTE PENSJONSORDNINGER**Pensjonskostnad innregnet i resultatregnskap**

Beløp i NOK 1 000	2015	2014
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	10 533	17 655
Tilskudd fra ansatte	- 1 699	- 1 320
Avkorting av pensjonsordninger og planendringer	8 185	- 46 083
Arbeidsgiveravgift	- 396	73
Administrasjonskostnader	1 270	1 604
Sum pensjonskostnader fra ytelsesordninger innregnet i lønnskostnader	17 893	- 28 071

Rentekostnad av pensjonsforpliktelsen	18 435	17 359
Forventet avkastning på pensjonsmidler	- 13 584	- 13 317
Sum pensjonskostnader fra ytelsesordninger innregnet i finanskostnader	4 850	4 042